

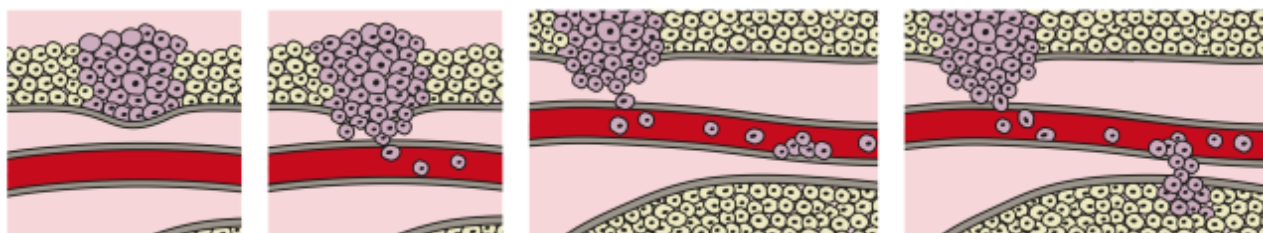
Abirateron

Abirateron is een medicijn dat wordt gebruikt om prostaatkanker bij volwassen mannen te behandelen. Het wordt voorgeschreven als de prostaatkanker is uitgezaaid naar andere delen van het lichaam.

Meer over prostaatkanker

Het is normaal dat cellen in het lichaam van de mens zich delen. Dit zorgt ervoor dat er weer nieuwe 'fitte' cellen ontstaan. Kanker ontstaat doordat er door het delen van gezonde, normale cellen afwijkende cellen ontstaan.

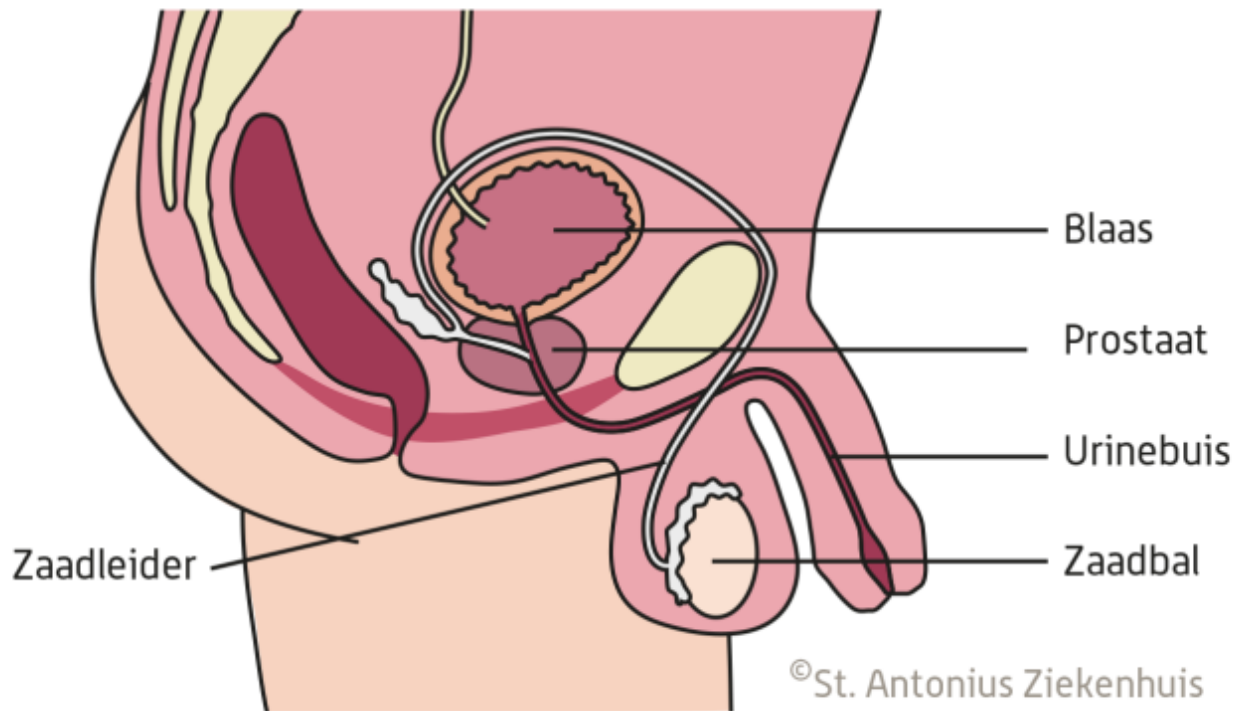
Veel van de afwijkende cellen sterven snel weer af, maar sommige kwaadaardige cellen kunnen zich heel snel gaan delen. Zij kunnen een kwaadaardig zwelling (tumor) vormen. Deze kwaadaardige cellen houden zich niet aan 'grenzen' en kunnen normale cellen verdringen of zich verspreiden via het bloed of lymfe. Zo kunnen uitzaaiingen op andere plekken in het lichaam ontstaan.

©St. Antonius Ziekenhuis

De prostaat

De prostaat is onderdeel van het voortplantingssysteem van de man. De prostaat maakt vocht aan als onderdeel van sperma. Dit vocht houdt spermacellen buiten het lichaam van de man (bijvoorbeeld in de vagina) in leven. De prostaat heeft dus alleen een functie in de vruchtbaarheid en speelt geen rol bij de seksualiteit.

De oorzaken van **prostaatkanker** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3758>) zijn nog niet helemaal duidelijk. Wel weten we dat in sommige gevallen de kans op prostaatkanker groter is, namelijk:

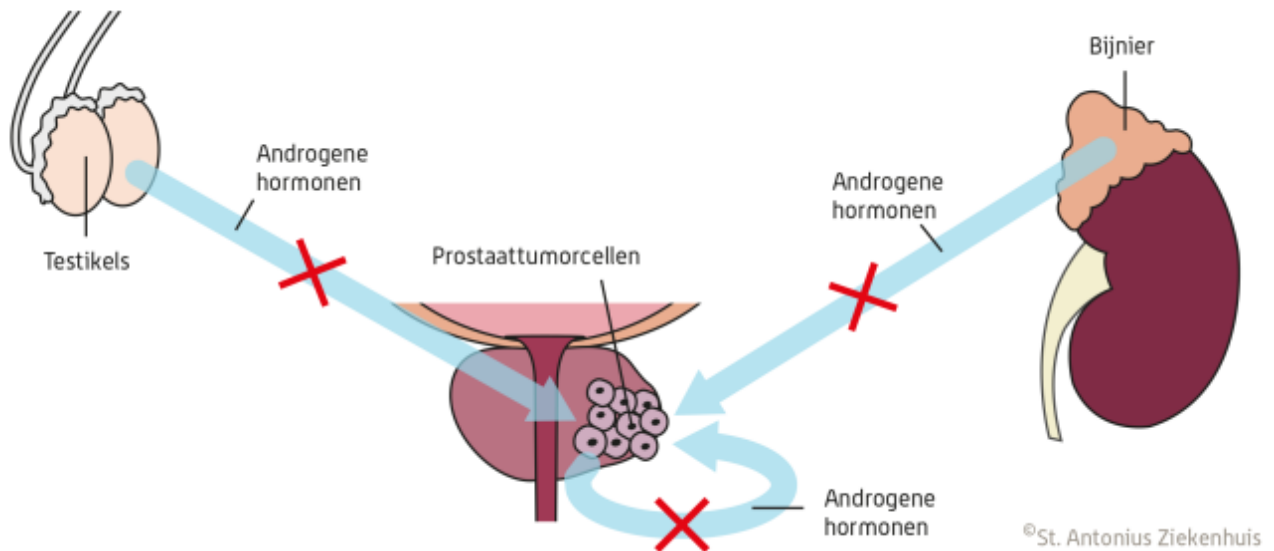
- als er prostaatkanker in de familie voorkomt (bijvoorbeeld: vader of broer)
- als iemand ouder wordt

Behandeling van prostaatkanker

De groei van kankercellen in de prostaat hangt af van hormonen die door het lichaam zelf worden gemaakt. Deze hormonen zijn androgenen, zoals testosteron. Het remmen van de aanmaak van deze androgenen door de zaadballen (testikels) is een belangrijke stap aan het begin van de behandeling.

Dit kan door medicijnen of door een operatie waarbij de zaadballen worden verwijderd. Maar ook de bijniere en ook de prostaatkankercellen kunnen androgenen gaan maken. Daardoor kan de prostaatkanker zich na verloop van tijd weer uitbreiden.

Abirateron bevat een geneesmiddel met de naam abirateronacetaat. Dit geneesmiddel remt de aanmaak van androgenen op de 3 plaatsen af (zie plaatje hieronder). Abirateron zorgt er op die manier voor dat uw lichaam geen testosteron meer aanmaakt. Hierdoor kan de groei van prostaatkanker worden vertraagd.

Als u Abirateron voorgeschreven krijgt **voor** het vroege stadium van de ziekte, wordt deze opgestart samen met een behandeling die de testosteronspiegel verlaagt (androgeendeprivatietherapie). In het vroege stadium reageert uw ziekte nog op **hormoonbehandeling** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/4410>).

Als u dit geneesmiddel krijgt, zal uw arts of verpleegkundig specialist u ook een ander geneesmiddel voorschrijven, genaamd prednison of prednisolon. Deze krijgt u om de kans te verkleinen dat:

- u een hoge bloeddruk krijgt;
- u te veel water vasthoudt in uw lichaam (vochtretentie); of
- de hoeveelheid van de chemische stof 'kalium' in uw bloed te laag wordt.

Behandeling met Abirateron en prednison/prednisolon

Hieronder leest u meer over waar u moet letten en hoe u de Abiteron en prednison/prednisolon moet innemen.

Abirateron

Abirateron moet elke dag worden ingenomen: 2 tabletten van 500 milligram 1 keer per dag met water.

- De 2 tabletten moeten op hetzelfde tijdstip ingenomen worden (**niet breken**).

- U mag ten minste **2 uur voor** en **1 uur na** het innemen van de tabletten **niet eten**.

- U kunt de tabletten bijvoorbeeld 's morgens bij het opstaan met water innemen en 1 uur daarna ontbijten.

Prednison of prednisolon

Abirateron wordt gebruikt samen met een geneesmiddel genaamd prednison.

- Prednison (of prednisolon) zijn meestal 1 of 2 tabletten van 5 milligram. Dit hangt af van het voorschrift van uw arts. U moet deze elke dag bij het ontbijt en avondeten innemen.

Daarnaast blijft u ook de andere medicijnen nemen die u al eerder door uw arts of verpleegkundig specialist werden voorgeschreven om de aanmaak van androgenen af te remmen. Dit is meestal een driemaandelijke of zesmaandelijke injectie.

Stop **niet** met het innemen van Abirateron, prednison of andere geneesmiddelen zonder overleg met uw arts of verpleegkundig specialist.

Vertel uw arts, verpleegkundig specialist of apotheker als u nog andere geneesmiddelen gebruikt. Dit geldt ook voor geneesmiddelen zonder voorschrift, kruiden of vitamines.

Belangrijk:

Prednison of prednisolon vermindert de mogelijke bijwerkingen van Abirateron. Dit zijn bijwerkingen als:

- hoge bloeddruk;
- laag kalium in het bloed; en

- zwelling van de benen doordat het lichaam te veel vocht vasthoudt.

Het is belangrijk prednison/prednisolon te gebruiken zoals aangegeven.

Wat moet u doen als u de tabletten vergeet in te nemen of er te veel neemt?

Als u vergeet om Abirateron of prednison in te nemen, gaat u de volgende dag gewoon door met de gebruikelijke dosis van 2 tabletten van Abirateron van 500 milligram en met 5 of 10 milligram prednison. **Verdubbel het aantal tabletten niet om de gemiste dosis in te halen.**

Als u uw tabletten langer dan 1 dag niet inneemt, moet u meteen contact opnemen met uw arts of verpleegkundig specialist. Als u per ongeluk te veel Abirateron inneemt, neem dan onmiddellijk contact op met uw arts of verpleegkundig specialist of ga direct naar het ziekenhuis.

Wanneer mag u Abirateron niet innemen?

U mag dit geneesmiddel niet gebruiken als:

- u allergisch (overgevoelig) bent voor abirateronacetaat of voor 1 van de andere stoffen in Abirateron.
- u ernstige schade heeft aan uw lever.
- u een vrouw bent, in het bijzonder als u zwanger bent. Abirateron mag alleen door mannen worden gebruikt..
- in combinatie met radium-223 (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/4762>) (dat wordt gebruikt om prostaatkanker te behandelen).

Gebruik dit geneesmiddel niet als 1 van de bovengenoemde situaties voor u geldt. Als u dat niet zeker weet, bespreek dit dan met uw arts, verpleegkundig specialist of apotheker voordat u dit geneesmiddel inneemt.

Een overzicht van de inname van Abirateron en prednison/prednisolon

De aanbevolen dagelijkse dosis Abirateron is 1000 milligram. Dit zijn 2 tabletten van 500 milligram. De 2 tabletten worden samen, 1 keer per dag ingenomen met water, zonder deze te breken.

Let op: U mag tenminste **2 uur voor** en **1 uur na** het innemen van de tabletten **niet eten**.

Wat u moet weten als u Abirateron gebruikt

Uw arts of verpleegkundig specialist zal een bloedtest laten uitvoeren voordat u met Abirateron begint. Dit is om uw leverfunctie en kaliumgehalte te controleren. Hieronder leest u waarom en wordt de rol van de PSA-waarden besproken.

Als u Abirateron gebruikt, zal uw leverfunctie regelmatig gecontroleerd worden. Deze controle is om zeker te weten dat een mogelijk effect op uw lever vroeg ontdekt kan worden. Uw arts of verpleegkundig specialist zal ook regelmatig uw bloeddruk en kaliumgehalte controleren en kijken of u niet te veel vocht vasthoudt.

PSA waarden

Het PSA is voor u de afgelopen maanden tot jaren een belangrijke waarde geweest. Toch is het zo dat: hoe verder de ziekte zicht uitbreidt, des te minder het PSA zegt over de vraag of de behandeling aanslaat of niet. In deze fase van de ziekte is het veel belangrijker om te kijken hoe u zich voelt en welke klachten u heeft. Het is

belangrijk om elke therapie en dus ook Abirateron, in deze fase van de ziekte, enkele maanden vol te houden om te kunnen bepalen of de behandeling zinvol is.

Mogelijke bijwerkingen

Raadpleeg de bijsluiter om een volledige lijst van de bijwerkingen te zien. Hieronder staan er een aantal opgesomd.

Zeer vaak (kunnen optreden bij meer dan 1 op de 10 mensen)

- Vasthouden van vocht in uw benen of voeten (oedeem)
- Hoge bloeddruk
- Urineweginfectie
- Laag kaliumgehalte in uw bloed
- Diarree
- Verhoogde uitslagen van leverfunctietests

Vaak (kunnen optreden bij maximaal 1 op de 10 mensen)

- Hoge vetgehaltes in uw bloed
- Pijn op de borst
- Onregelmatige hartslag (boezemfibrilleren)
- Hartfalen
- Snelle hartslag
- Ernstige infecties (sepsis)
- Botbreuken
- Gestoorde spijsvertering (indigestie)
- Bloed in de plas
- Huiduitslag

Bij mannen die worden behandeld voor prostaatkanker kan botverlies optreden. Abirateron in combinatie met prednison of prednisolon kan het botverlies verergeren. Als u last krijgt van bijwerkingen, laat uw arts of verpleegkundig specialist dat dan onmiddellijk weten.

Stop met het innemen van Abirateron en raadpleeg onmiddellijk een arts of verpleegkundig specialist als u een van de volgende verschijnselen hebt:

- Spierzwakte, spiertrekkingen of bonzen van uw hart (hartkloppingen). Dit kan erop wijzen dat het kaliumgehalte in uw bloed te laag is.

Raadpleeg uw arts of verpleegkundig specialist:

- **voor** inname van Abirateron als u lactose-intolerant bent.
- **voor** inname van Abirateron als u een zoutarm dieet volgt.
- Als u diarree heeft tijdens het gebruik van Abirateron. Dit kan zorgen voor een tekort aan kalium.

Nuttige tips

- Het eten van bananen of tomaten of peulvruchten kan helpen om uw niveau van kalium te behouden
- Vermijd het eten van voedingsmiddelen met veel zout.

Wanneer moet u extra voorzichtig zijn met dit middel?

Vertel het uw arts of verpleegkundig specialist als u is verteld dat u enige vorm van hart- en of vaataandoeningen heeft, inclusief hartritme problemen, of als u behandeld wordt met geneesmiddelen voor deze aandoeningen.

Vertel het uw arts als u het volgende ervaart:

- het geel worden van de huid of ogen
- het donkerder worden van de urine of
- ernstige misselijkheid of braken.

Dit kunnen tekenen zijn van leverproblemen. In zeldzame gevallen kan het voorkomen dat de lever niet meer werkt wat kan leiden tot de dood.

Afname van het aantal rode bloedcellen, minder zin hebben in seks, spierzwakte en/ of spierpijn kunnen voorkomen.

Abirateron mag niet worden gegeven in combinatie met radium-223 vanwege een mogelijke verhoging van het risico op een botbreuk of op overlijden. Als u na de behandeling met Abirateron en prednison/prednisolon van plan bent om een behandeling met radium-223 te ondergaan, dan moet u 5 dagen wachten voordat u begint met radium-223.

Als u niet zeker weet of 1 van de bovenstaande situaties voor u geldt, vraag het dan uw arts, verpleegkundig specialist of apotheker voordat u dit geneesmiddel inneemt.

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Prostaatkanker (prostaatcarcinoom) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/prostaatkankercentrum/aandoeningen/prostaatkanker-prostaatcarcinoom>)

Specialismen

- St. Antonius Kankercentrum (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum>)
- Prostaatkankercentrum (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/prostaatkankercentrum>)

Contact Prostaatkankercentrum

T 088 320 25 00